

Αθήνα, 06 Δεκεμβρίου 2021

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Κλιματική Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

ΘΕΜΑ: Ανάγκη αλλαγής πολιτικής στον σχεδιασμό αντιμετώπισης των δασικών πυρκαγιών.

Οι δασικές πυρκαγιές αποτελούν ένα μεγάλο παράγοντα καταστροφής και υποβάθμισης του περιβάλλοντος. Οι δασικές πυρκαγιές απειλούν ολόκληρο τον πλανήτη και τα ειδησεογραφικά πρακτορεία μεταδίδουν ειδήσεις και εικόνες από πολλές περιοχές. Την μια οι ανταποκρίσεις αφορούν την Καλιφόρνια, την άλλη την Πορτογαλία, την Αυστραλία, την Αμαζονία της Βραζιλίας και Βολιβίας, την Ιταλία, την Σιβηρία, το Κογκό κλπ. Το κόστος αντιμετώπισης τέτοιων φαινομένων είναι πολύ μεγάλο, και οι απώλειες ιδιωτικών περιουσιών και δημόσιων αγαθών τεράστιες που δεν είναι εύκολο και να αποτιμηθούν. Δασικές πυρκαγιές σημειώθηκαν ακόμα και πριν την εμφάνιση του ανθρώπου στην επιφάνεια της γης. Τα τελευταία χρόνια εντάθηκαν ακόμα περισσότερο λόγω της κλιματικής αλλαγής που αυξάνει την ένταση και την σφοδρότητα τέτοιων φαινομένων. Ακόμα και οι συνέπειες από την κλιματική αλλαγή, όπως αύξηση της θερμοκρασία και ξηρασία, ενισχύουν, ακόμη περαιτέρω, την εμφάνιση ακραίων φαινομένων και σφοδρών δασικών πυρκαγιών.

Οι δασικές πυρκαγιές, και ιδιαίτερα στα τροπικά δάση, εντάθηκαν τα προηγούμενα χρόνια. Μόνο το 2019 πάνω από 40.000 μεγάλες πυρκαγιές κατέκαυσαν περισσότερα από 9.000.000 στρέμματα τροπικού δάσους σε περιοχές του Αμαζονίου σε χώρες της Ν. Αμερικής (Βραζιλία, Βολιβία, Περού και Παραγουάη). Την ίδια εποχή, άλλες 10.000 φωτιές σημειώθηκαν στην δάση της τροπικής Αφρικής, ενώ με την έλευση της άνοιξης στο νότιο ημισφαίριο, η Αυστραλία γνώρισε σημαντικές καταστροφές. Δυστυχώς, οι συνέπειες από τέτοιες φυσικές καταστροφές είναι πολύ σημαντικές και έχουν επιπτώσεις σε παγκόσμιο επίπεδο. Με εργασία που δημοσιεύεται σε αναγνωρισμένο επιστημονικό περιοδικό, επιστήμονες διαπιστώνουν ότι, τελικά, τα τροπικά

δάση της Βραζιλίας εκπέμπουν περίπου 20% περισσότερο διοξείδιο του άνθρακα από όσο απορρόφησαν την προηγούμενη δεκαετία.¹

Η Ευρώπη δεν έμεινε αλώβητη. Οι καταστροφικές δασικές πυρκαγιές, συνηθισμένο φαινόμενο στην Νότια Ευρώπη (Πορτογαλία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Ελλάδα και Βαλκανικές χώρες), έφτασαν στα βόρεια, με την Σουηδία να γνωρίζει το 2018 την καταστροφική μανία τους. Η χώρα, για να αντιμετωπίσει την κατάσταση αυτή αναγκάστηκε να ζητήσει βοήθεια, με αποτέλεσμα την ενεργοποίηση του μηχανισμού βοήθειας της Ε.Ε.

Η Ελλάδα γνωρίζει μεγάλες καταστροφές από τις δασικές πυρκαγιές. Κάθε χρόνο καταγράφονται χιλιάδες «συμβάντα»², όπως καταγράφονται στα ανοικτά δεδομένα που δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Πυροσβεστικού Σώματος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1		
ΕΤΟΣ	Αγροτοδασικές πυρκαγιές	Καμένη Έκταση σε στρέμματα
2010	8179	150798.80
2011	11144	346802.70
2012	10458	346802.70
2013	10196	270919.10
2014	6834	193192.33
2015	8118	170858.34
2016	10263	420012.09
2017	10356	231322.50
2018	8600	193816.27
2019	9500	162758.45
2020	11799	222154.52

Σύμφωνα με το Αστεροσκοπείο Αθηνών, το διάστημα 2000-2021 έχουν καταγραφεί, συνολικά πάνω από 115.000 δασικές και αγροτοδασικές πυρκαγιές η, δε, συνολική καμένη έκταση ανέρχεται σε 7.790.890 στρέμματα³.

Η ετήσια έκθεση της Ε.Ε⁴, εκφράζει την ανησυχία της και επισημαίνει ότι, η «κλιματική αλλαγή εξακολούθησε να επηρεάζει τη διάρκεια και την ένταση του κινδύνου πυρκαγιών στην Ευρώπη».

Τα προειδοποιητικά σήματα είναι πολλά, ενώ, και η «μετανάστευση» των δασικών πυρκαγιών προς Βορράν, είναι πλέον ανησυχητική. Επιστήμονες από το Ηνωμένο Βασίλειο εκφράζουν την ανησυχία τους γιατί οι δασικές πυρκαγιές αναμένεται να είναι υψηλής επικινδυνότητας απειλή για την χώρα τους, λόγω

¹ [Nature Climate Change](#) volume 11, pages442–448 (2021)

² <https://www.fireservice.gr/el>

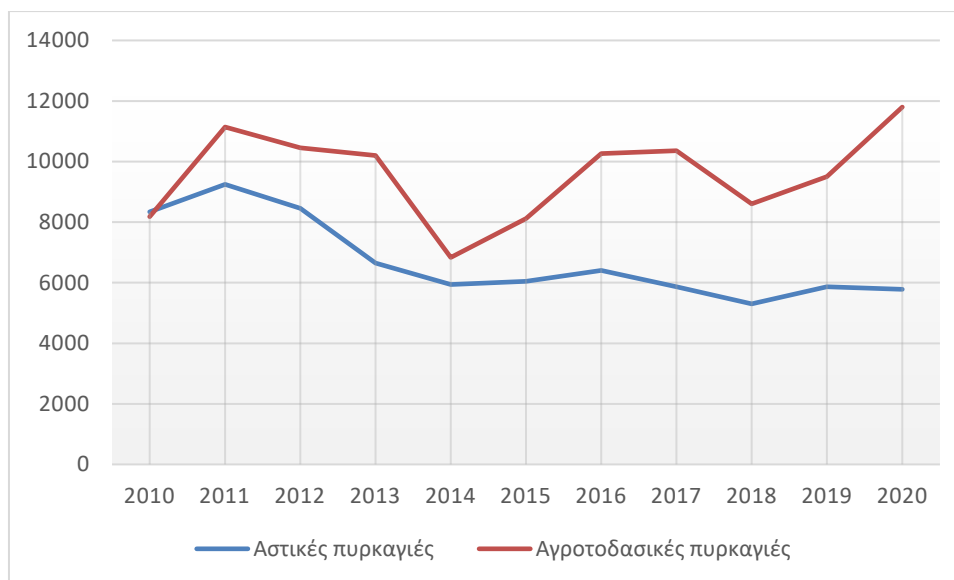
³

https://www.meteo.gr/article_view.cfm?entryID=1737&fbclid=IwAR0xCVOjgszGn5Hd4Y4npd6rUjNclajGu72zlaZouZ9D0A4XWO RNPdt0AFE

⁴ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122115>

της κλιματικής αλλαγής. Το NOO⁵, αναλύοντας στοιχεία από τους δορυφόρους του, διαπίστωσε ότι, η εποχή των πυρκαγιών στην Σιβηρία, άρχισε φέτος νωρίτερα⁶.

Η Ελλάδα, το 2020, γνώρισε τον μεγαλύτερο αριθμό πυρκαγιών, μέχρι σήμερα, δεκαετίας, όπως διαπιστώνεται και στο παρακάτω διάγραμμα.

Οι μισές πυρκαγιές του 2020 (49,2%) εκδηλώθηκαν σε δάση ή δασικές εκτάσεις, ενώ, οι υπόλοιπες σημειώθηκαν σε αγροτικές (25%) και εκτάσεις χαμηλής βλάστησης (24%)⁷. Η άνοδος στο πλήθος των συμβάντων είναι σαφής. Το συμπέρασμα το οποίο αβίαστα βγαίνει είναι ότι, χρειάζεται αλλαγή στην νοοτροπία στην αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών. Η λέξη κλειδί είναι ΠΡΟΛΗΨΗ.

Δυστυχώς, η πρόσφατη εμπειρία από την μεγάλες πυρκαγιές του καλοκαιριού έδειξαν ότι, η Ελλάδα συνεχίζει να πλήττεται από μεγάλες ή μικρές πυρκαγιές. Το δε 2021 φαίνεται ότι θα ξεπεραστούν οι αριθμητικές επιδόσεις του προηγούμενου έτους. Για παράδειγμα το πλήθος των συμβάντων που σημειώθηκαν νωρίς έδειξαν τις διαθέσεις. Μόνο κατά τον Απρίλιο του 2021 σημειώθηκαν πάνω από 1400 μικρές ή μεγάλες πυρκαγιές με σημαντικές καταστροφές, όσον αφορά τις καμένες εκτάσεις. Στο ξεκίνημα της αντιπυρικής περιόδου το 2021 σημειώθηκε η μεγάλη πυρκαγιά στα Γεράνια Όρη Κορινθίας-Αττικής. Μια πυρκαγιά που ανήκει στο 1% των μεγαλύτερων πυρκαγιών, όσον αφορά την καμένη δασική έκταση, ξεπερνώντας ακόμα και τις μεγάλες πυρκαγιές του 2007 στην Πελοπόννησο⁸.

⁵ National Oceanic and Atmospheric Administration των ΗΠΑ

⁶ https://www.meteo.gr/articles_all_scientific.cfm

⁷ [https://effis-gwis-cms.s3.eu-west-1.amazonaws.com/effis/reports-and-publications/annual-fire-reports/2020 Annual reports/Annual Report 2020 final topdf.pdf](https://effis-gwis-cms.s3.eu-west-1.amazonaws.com/effis/reports-and-publications/annual-fire-reports/2020%20Annual%20reports/Annual%20Report%202020%20final%20topdf.pdf)

⁸ https://www.meteo.gr/article_view.cfm?entryID=1745

Η αντιπυρική περίοδος που τελείωσε την 31.10.2021, κατατάσσει την χώρα μας στην 1^η θέση ως προς την καταστροφικότητα των πυρκαγιών. Αποδεικνύεται περίτρανα ότι, η δασική προστασία δεν αναγνωρίζει ούτε «βασική» αντιπυρική περίοδο, ούτε μέσα, ιδιαίτερα εναέρια, που έρχονται εκ των υστέρων, ενάμιση μήνα μετά την έναρξη της αντιπυρικής περιόδου, ούτε με έκτακτες συσκέψεις μετά την καταστροφή, απλά για επικοινωνιακούς λόγους ή με σχέδια επί χάρτου, που αποδεικνύονται εκ του αποτελέσματος, αναποτελεσματικά. Η κλιματική αλλαγή, σε παγκόσμιο επίπεδο, οξύνει την σφοδρότητα και συχνότητα και των δασικών πυρκαγιών, δεν πρέπει να χρησιμοποιείται σαν άλλοθι για την κάλυψη της άρνησης της πραγματικότητας και των ευθυνών του κράτους.

Πρέπει να τονιστεί, όμως, ότι η λήξη της αντιπυρικής περιόδου, δεν σημαίνει και την λήξη των δασικών πυρκαγιών. Σύμφωνα με τον επίσημο λογαριασμό του Π.Σ. στο twitter, τις πρώτες 2 εβδομάδες του Νοεμβρίου καταγράφηκαν πάνω από 440 δασικές πυρκαγιές! Επιπρόσθετα, το Πυροσβεστικό Σώμα αντιμετώπισε, επιτυχώς, μεγάλη πυρκαγιά στο νησί της Τήνου, που ξέσπασε την 20.11.2021⁹. Η πυρκαγιά, βεβαίως, αντιμετωπίστηκε επιτυχώς, αφού, ενισχύθηκαν οι τοπικές δυνάμεις του Π.Σ. με αποστολές από την Άνδρο και την Αττική¹⁰.

Η αντιμετώπιση των πυρκαγιών δεν είναι μόνο η καταστολή και τα σχετικά, προς διανομή κονδύλια, πρέπει κύρια, να κατευθύνονται στην Πρόληψη. Αυτό σημαίνει παρεμβάσεις και εκτεταμένες αλλαγές σε οργάνωση, διαδικασίες και συστήματα, χρησιμοποίηση μοντέλων επιχειρησιακής προσομοίωσης, εκπαίδευση μόνιμου και εποχικού προσωπικού, καλύτερος συντονισμός της Διοίκησης και των εμπλεκόμενων φορέων, χρήση νέων τεχνολογιών. Ακόμα χρειάζεται διαρκής ενημέρωση για τις πολιτικές και επιστημονικές εξελίξεις και κατάλληλη αναπροσαρμογή των σχεδιασμών επί χάρτου.

Πρόληψη σημαίνει:

- Διερεύνηση αιτιών και ανάλυση στατιστικών
- Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των πολιτών
- Νομοθετικά μέτρα
- Διαχείριση του Δάσους (το 90% των ελληνικών δασών δεν έχουν διαχειριστικά σχέδια)
- Αντιπυρικός (προκατασταλτικός) σχεδιασμός
- Προκατασταλτικά έργα (αντιπυρικές ζώνες, δεξαμενές, δασικοί δρόμοι κ.α)
- Σύστημα εκτίμησης κινδύνου
- Περιπολίες στα δάση

---

⁹ <https://twitter.com/pyrosvestiki/status/1462098461764034563>

¹⁰ <https://twitter.com/pyrosvestiki/status/1462125252897648643>

- Συστήματα εντοπισμού πυρκαγιών από το έδαφος, αέρα και διάστημα με χρήση σύγχρονης τεχνολογίας.

Επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, εκπονήθηκε Εθνική στρατηγική για τα Δάση, εκδόθηκε ΚΥΑ για συνεργασία Δασικών Υπηρεσιών και Πυροσβεστικής και σχέδιο πρόληψης δασικών πυρκαγιών με προσλήψεις δασολόγων και δασοπόνων. Επίσης «έτρεξε» πρόγραμμα του ΟΑΕΔ για κοινωφελή εργασία στα Δάση. Όλα αυτά σταμάτησαν επί Ν Δημοκρατίας .

Δεδομένου ότι,

- Ο πολυδιαφημισμένος νόμος 4662/2020, περί αναδιάρθρωσης του ΠΣ και της ΠΠ, βρίσκεται σε αδράνεια. Η κυβέρνηση, αξιοποιώντας και σ' αυτό το σημείο την πανδημία, ανέστειλε την εφαρμογή του Ν. 4462/20 με ΠΝΠ του Μαρτίου 2020 και δεν εξέδωσε εδώ και ένα χρόνο τις κανονιστικές διαστάσεις, που απαιτούνται. Σήμερα, η αντιπυρική περίοδος σχεδιάζεται με νόμους του 2003 και πεπαλαιωμένα σχέδια.
- Απεδείχθη η παντελής έλλειψη σχεδίων ΠΡΟΛΗΨΗΣ, βασικό στάδιο της Πολιτικής Προστασίας. Εκ των υστέρων, μεσούσης της αντιπυρικής, ανακοινώθηκε **επικοινωνιακά**, παρουσία του κ. Μητσοτάκη, το σχέδιο Δρυάδες για 18 περιοχές της Αττικής (αργότερα έγιναν 23), σε περιοχές μείξης δάσους και οικιστικού ιστού. Τα «απομεινάρια» της Μήδειας (Φεβρουάριος 2021), κομμένα δένδρα και βιομάζα δεν είχαν συλλεγεί αυξάνοντας τον κίνδυνο ανάφλεξης, ειδικά σε υψηλές θερμοκρασίες καύσωνα.
- Καθημερινά, σχεδόν, δημοσιεύονται επιστημονικές παρατηρήσεις και άρθρα τα οποία προσθέτουν νέα δεδομένα στην πορεία ενίσχυσης της κλιματικής αλλαγής και της παγκόσμιας υπερθέρμανσης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η τελευταία ανακοίνωση του ΝΟΟΑ¹¹ για την παγκόσμια μέση θερμοκρασία που καταγράφηκε κατά τον μήνα Οκτώβριο¹².
- Η ΕΕ στην νέα Δασική Στρατηγική διαπιστώνει ότι, «οι ζώνες βλάστησης της Ευρώπης έχουν αρχίσει να μετατοπίζονται προς τα πάνω και βορείως, προκαλώντας τον μετασχηματισμό των δασικών οικοσυστημάτων στις περισσότερες περιοχές. Αυτό σημαίνει ότι πολύ λίγα δάση είτε, δεν θα επηρεαστούν σοβαρά από την κλιματική αλλαγή είτε, δεν θα απαιτήσουν άμεση διαχειριστική δράση για να μειωθεί η τρωτότητά τους στην κλιματική αλλαγή.
- Μπορεί η κλιματική αλλαγή να ενισχύει ακραία φαινόμενα, ωστόσο μια ευνομούμενη Πολιτεία οφείλει έγκαιρα να προσαρμόζεται στα νέα δεδομένα. Προσαρμόζοντας τις υποδομές, δημιουργώντας συνθήκες ανθεκτικότητας, υλοποιώντας πολιτικές ΠΡΟΛΗΨΗΣ και μηχανισμό

¹¹ National Oceanic and Atmospheric Administration των ΗΠΑ

¹² <https://www.climate.gov/news-features/understanding-climate/earth-has-fourth-warmest-october-record-2021?fbclid=IwAR0-PRn7vuZ4S1rtCU-h6OPEaGngAk7DrLfajvMyeLJK8FrUjjB23sYkeUc>

αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών σε ετοιμότητα, αλλά, και σχέδιο βραχείας και μακράς αποκατάστασης των περιοχών που πλήττονται.

- Η νέα Δασική Στρατηγική της ΕΕ για την περίοδο μετά το 2020¹³ ορίζει σαφώς ότι, «η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή απαιτεί επίσης **επενδύσεις στην πρόληψη καταστροφών, την ετοιμότητα, την αντίδραση** και την αποκατάσταση των δασών μετά από καταστροφές».
- Η διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος είναι ευθύνη απέναντι στις ερχόμενες γενεές και τον Πλανήτη γενικότερα, που υφίσταται τις συνέπειες της επελαύνουσας Κλιματικής Κρίσης.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Τί μέτρα άμεσης απόδοσης πρόκειται να ληφθούν και ποιο το χρονοδιάγραμμα, ώστε να εκδοθούν τα αναγκαία σχέδια αποτελεσματικής πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών, αφού τα υπάρχοντα (ΔΡΥΑΔΕΣ, ΙΟΛΑΟΣ κλπ) κρίθηκαν ανεπαρκή;
2. Τί μέτρα άμεσης απόδοσης πρόκειται να ληφθούν και ποιο το χρονοδιάγραμμα, ώστε να ανανεωθεί το υπάρχον νομικό πλαίσιο λειτουργίας της Πολιτικής Προστασίας και να μην λειτουργεί πλέον με παρωχημένα σχέδια περασμένων δεκαετιών;
3. Πέραν του εξαγγελθέντος προγράμματος ΑΙΓΙΣ, που αφορά εξοπλισμό Πολιτικής Προστασίας 2020-2023, θα κατευθυνθούν πόροι για κάλυψη αυξημένων αναγκών σε προσωπικό, καθώς και σε επενδύσεις στην πρόληψη καταστροφών, στην ετοιμότητα, αντίδραση και αποκατάσταση δασών μετά από καταστροφές;

---

¹³COM(2021) 572final/16.07.2021:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021DC0572>

Οι ερωτώντες βουλευτές

Χαρά Καφαντάρη

Αβραμάκης Ελευθέριος

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αυλωνίτης Αλέξανδρος – Χρήστος

Βαρδάκης Σωκράτης

Βέττα Καλλιόπη

Δρίτσας Θεόδωρος

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Κασιμάτη Ειρήνη (Νίνα)

Κουρουμπλής Παναγιώτης

Λάμπας Σπυρίδων

Μάρκου Κωνσταντίνος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μουζάλας Γιάννης

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Μπουρνούς Γιάννης

Ξενογιαννακοπούλου Μαριλίζα

Παπαδόπουλος Αθανάσιος (Σάκης)

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Πούλου Παναγιού (Γιώτα)

Σαντορινιός Νεκτάριος

Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος

Χαρίτου Δημήτριος (Τάκης)

Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης

Χρηστίδου Ραλλία

Ψυχογιός Γεώργιος